

**PROGRAMME OF CULTURAL COOPERATION
BETWEEN THE MINISTRY OF CULTURE OF THE GOVERNMENT
OF THE REPUBLIC OF INDIA
AND
THE MINISTRY OF CULTURE AND
INFORMATION POLICY OF UKRAINE
FOR THE YEARS 2024 - 2028**

The Ministry of Culture of Government of the Republic of India and the Ministry of Culture and Information Policy of Ukraine (hereinafter jointly referred to as the “Parties” and separately as a “Party”);

Desiring to strengthen the friendly ties between the Parties so as to deepen cultural relations between them;

Have agreed on the following Programme of Cultural Cooperation for the years 2024-2028:

Article 1

The Parties shall continue to develop cultural exchanges and cooperation in the fields of theatre, music, fine arts, literature, library, museum affairs, as well as protection and promotion of tangible and intangible cultural heritage.

Article 2

Music and Dance

The Parties shall exchange music and dance ensembles and/or individual performing artists including classical and folk troupes for a period not exceeding 10 days each. Dates and other details of such exchange will be mutually agreed upon by the Parties through diplomatic channels.

Article 3

Theatre

Both Parties shall encourage and facilitate exchange of theatre performances in both countries and to participate in local and International theatre festivals on mutually agreed terms.

Article 4

Exhibitions, Seminars and Conference

The Parties shall exchange contemporary and modern art exhibitions between the two countries on reciprocal basis on mutually agreed terms.

Article 5

Cultural Heritage

- a. Both Parties shall support cooperation in the field of protection, conservation and promotion of the cultural heritage of both countries.
- b. The Parties shall exchange one expert each in the field of protection and conservation of ancient monuments and archaeological sites, art objects and development of archaeological site museums for a two-week period, details of which shall be mutually agreed upon by the Parties through diplomatic channels.
- c. The Parties shall exchange experience regarding the restitution of cultural values.

Article 6

Library

- a. Both Parties will exchange publications and other reading materials of mutual interest on reciprocal basis.
- b. The Parties will assist exchange of visits of library experts reciprocally with a view to promote library activities including sharing experience and information on the use of information technology in the management of libraries between both the countries. Details shall be finalized through diplomatic channels.

Article 7

Museums

- a. The Parties shall promote cooperation between the museums of the States of the Parties in terms of the exchange of museum information and experience of museum work, exhibitions, the organization of trainings of museum experts, as well as the implementation of other activities in accordance with agreements.

- b. The National Museums on both sides shall exchange exhibitions and museum exhibits. Exhibitions may also be organized jointly by the respective museums. Details shall be finalized through diplomatic channels.

Article 8

Literature

- a. The Parties shall support translation and publication of literary works of Ukrainian and Indian authors, promote translation work, as well as organization of related events, including discussions, seminars, workshops and presentations of books, translations and authors.
- b. The Parties shall encourage participation in the international book fairs, literary festivals and other international literary work and book art events organized in the territories of the states of the Parties.

Article 9

General and Financial Provisions

- a. Exchange of individuals, delegations, exhibitions:
The exchange of delegations, individuals, artists, and participation in cultural events shall be determined in each specific case in accordance with the prevailing national laws and regulations.
- b. Exchange of exhibitions:
Separate agreement shall be reached between the sending Party and the receiving Party with regard to exhibition. The sending Party shall inform the receiving Party about the technical details of the proposed exhibition. The necessary information for the elaboration of the corresponding catalogue must be sent three month before the inauguration date. The art exhibits must arrive at their destination 15 (fifteen) days before the opening of the exhibition.
- c. Exchange of materials:
Each Party shall have the right to use the materials exchanged in the fields of information, Mass Media in its own programmes and such materials should not be given by the receiving side to a third party.

Article 10

Miscellaneous

Any dispute between the Parties arising out of the interpretation, application or implementation of this Cultural Exchange Programme shall be settled through consultation or negotiations between the Parties.

The provisions of this Cultural Exchange Programme shall not preclude the Parties from agreeing through the diplomatic channel, on other arrangements which they may deem desirable.

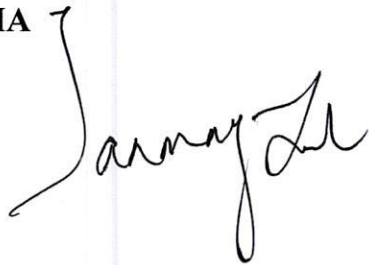
The Parties may modify this Programme in writing upon their mutual consent.

The present Programme comes into force from the date of its signature thereof by the Parties and shall remain valid for a period of four years or till a fresh Programme is signed.

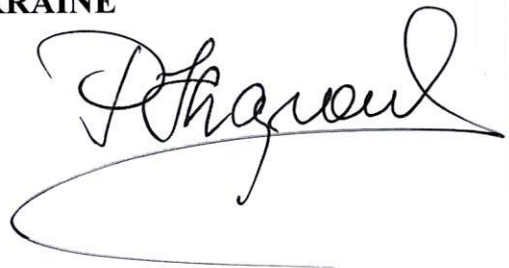
Either Party may terminate this Programme by giving written notice to the other Party six months in advance. The termination of this Programme shall not prejudice the completion of any on-going programmes and projects under this Programme unless the Parties decide otherwise.

Done and signed in Kyiv on 23 August 2024 in two originals each in Hindi, Ukrainian and English languages, all texts being equally authentic. In case of any divergence of interpretation, the English text shall prevail.

**FOR THE MINISTRY OF
CULTURE OF THE REPUBLIC
OF INDIA**

**FOR MINISTRY OF CULTURE
AND INFORMATION POLICY OF
UKRAINE**

भारत गणराज्य की सरकार के संस्कृति मंत्रालय
तथा
यूक्रेन के संस्कृति और सूचना नीति मंत्रालय
के बीच
वर्ष 2024-2028 के लिए
सांस्कृतिक सहयोग कार्यक्रम

भारत गणराज्य की सरकार का संस्कृति मंत्रालय तथा यूक्रेन के संस्कृति और सूचना नीति मंत्रालय (जिन्हें इसके पश्चात् संयुक्त रूप से "दोनों पक्ष" और पृथक रूप से "पक्ष" कहा गया है);

दोनों पक्ष के बीच सांस्कृतिक संबंधों को प्रगाढ़ बनाने के लिए उनके बीच मैत्रीपूर्ण संबंधों को सुदृढ़ करने की **इच्छा से**;

वर्ष 2024-2028 के लिए निम्नलिखित सांस्कृतिक सहयोग कार्यक्रम पर सहमत हुए हैं :

अनुच्छेद 1

दोनों पक्ष, रंगमंच, संगीत, ललित कला, साहित्य, पुस्तकालय, संग्रहालय कार्यों के क्षेत्रों के साथ-साथ मूर्त और अमूर्त सांस्कृतिक विरासत के संरक्षण और संवर्धन में सांस्कृतिक आदान-प्रदान और सहयोग जारी रखेंगे।

अनुच्छेद 2

संगीत और नृत्य

दोनों पक्ष, शास्त्रीय और लोक मंडलियों सहित संगीत और नृत्य मंडलियों और/या व्यक्तिगत रूप से कला प्रस्तुति देने वाले कलाकारों का आदान-प्रदान करेंगे जिसमें प्रत्येक की अवधि 10 दिनों से अधिक नहीं होगी। ऐसे आदान-प्रदान की तारीखें और अन्य ब्यौरे राजनयिक चैनलों के माध्यम से दोनों पक्ष द्वारा परस्पर सहमति के आधार पर निर्धारित किए जाएंगे।

अनुच्छेद 3

रंगमंच

क. दोनों पक्ष, परस्पर रूप से सहमत शर्तों पर दोनों देशों में रंगमंच प्रस्तुतियों के आदान-प्रदान और स्थानीय और अंतरराष्ट्रीय रंगमंच महोत्सवों में सहभागिता को प्रोत्साहित करेंगे और इसे सुविधाजनक बनाएंगे।

अनुच्छेद 4

प्रदर्शनियां, संगोष्ठियां और सम्मेलन

क. दोनों पक्ष, आपसी रूप से सहमत शर्तों पर पारस्परिक आधार पर दोनों देशों के बीच समकालीन और आधुनिक कला प्रदर्शनियों का आदान-प्रदान करेंगे।

अनुच्छेद 5

सांस्कृतिक विरासत

क. दोनों पक्ष, दोनों देशों की सांस्कृतिक विरासत के संरक्षण, परिरक्षण और संवर्धन के क्षेत्र में सहयोग करेंगे।

ख. दोनों पक्ष, दो सप्ताह की अवधि के लिए प्राचीन स्मारकों और पुरातत्वीय स्थलों, कला वस्तुओं के संरक्षण और परिरक्षण और पुरातत्वीय स्थल संग्रहालयों के विकास के प्रत्येक क्षेत्र में एक-एक विशेषज्ञ का आदान-प्रदान करेंगे, जिसका विवरण राजनयिक चैनलों के माध्यम से दोनों पक्षों द्वारा पारस्परिक सहमति के आधार पर तय किया जाएगा।

ग. दोनों पक्ष, सांस्कृतिक मूल्यों की पुनःस्थापना के संबंध में अनुभवों का आदान-प्रदान करेंगे।

अनुच्छेद 6

पुस्तकालय

क. दोनों पक्ष, पारस्परिक आधार पर एक-दूसरे के हित के प्रकाशनों और अन्य पठन सामग्रियों का आदान-प्रदान करेंगे।

ख. दोनों पक्ष, दोनों देशों के बीच पुस्तकालय प्रबंधन में सूचना प्रौद्योगिकी के उपयोग पर अनुभव और सूचना साझा करने सहित पुस्तकालय कार्यकलापों को प्रोत्साहित करने के उद्देश्य से परस्पर रूप से पुस्तकालय विशेषज्ञों के दौरों के आदान-प्रदान में सहायता करेंगे। ब्यौरों को राजनयिक चैनलों के माध्यम से अंतिम रूप दिया जाएगा।

अनुच्छेद 7

संग्रहालय

क. दोनों पक्ष, संग्रहालय संबंधी जानकारी और संग्रहालय कार्यों के अनुभव, प्रदर्शनियों, संग्रहालय विशेषज्ञों के प्रशिक्षण के आयोजन के साथ-साथ करार के अनुसार अन्य कार्यकलापों के कार्यान्वयन के आदान-प्रदान के संदर्भ में दोनों पक्षों के राज्य संग्रहालयों के बीच सहयोग को बढ़ावा देंगे।

ख. दोनों पक्ष के राष्ट्रीय संग्रहालय प्रदर्शनियों, संग्रहालय प्रदर्शों का आदान-प्रदान करेंगे। संबंधित संग्रहालयों द्वारा संयुक्त रूप से प्रदर्शनियां भी आयोजित की जा सकती हैं। ब्यौरों को राजनयिक चैनलों के माध्यम से अंतिम रूप दिया जाएगा।

अनुच्छेद 8

साहित्य

क. दोनों पक्ष, यूक्रेन और भारतीय लेखकों के साहित्यिक कार्यों के अनुवाद और प्रकाशन में सहायता करेंगे, चर्चाओं, संगोष्ठियों, कार्यशालाओं, पुस्तकों, अनुवाद कार्यों और लेखकों की प्रस्तुतियों सहित संबंधित कार्यक्रमों का आयोजन करेंगे।

ख. दोनों पक्ष अपने देश के विभिन्न क्षेत्रों में आयोजित अंतरराष्ट्रीय पुस्तक मेले, साहित्योत्सव और अन्य अंतरराष्ट्रीय साहित्यिक कार्य तथा पुस्तक कला कार्यक्रमों में भागीदारी को प्रोत्साहित करेंगे।

अनुच्छेद 9

सामान्य तथा वित्तीय प्रावधान

क. व्यक्तियों, शिष्टमंडलों, प्रदर्शनियों का आदान-प्रदान :

शिष्टमंडलों, व्यक्तियों, कलाकारों का आदान-प्रदान और सांस्कृतिक कार्यक्रमों में भागीदारी प्रत्येक विशिष्ट मामले में लागू राष्ट्रीय कानूनों और विनियमों के अनुसार निर्धारित की जाएगी।

ख. प्रदर्शनियों का आदान-प्रदान :

प्रदर्शनियों के संबंध में प्रेषक पक्ष और मेज़बान पक्ष के बीच अलग से करार किये जाएंगे। प्रेषक पक्ष प्रस्तावित प्रदर्शनी के तकनीकी विवरण के बारे में मेज़बान पक्ष को सूचित करेगा। समरूप सूचीपत्र की विस्तार संबंधी आवश्यक सूचना उद्घाटन की तारीख से तीन महीने पहले अवश्य भेजी जानी चाहिए। कुला प्रदर्श, प्रदर्शनी शुरू होने से पन्द्रह दिन पहले उनके गंतव्य स्थल तक अवश्य पहुंच जाने चाहिए।

ग. सामग्रियों का आदान-प्रदान :

प्रत्येक पक्ष को सूचना, जन संचार के क्षेत्रों में आदान-प्रदान की गई सामग्रियों को अपने कार्यक्रमों में उपयोग करने का अधिकार होगा और ऐसी सामग्रियों को मेज़बान पक्ष द्वारा किसी तृतीय पक्ष को नहीं दिया जाएगा।

अनुच्छेद 10**विविध**

दोनों पक्षों के बीच इस सांस्कृतिक सहयोग कार्यक्रम की विवेचना, अनुप्रयोग या कार्यान्वयन से उत्पन्न होने वाले किसी भी विवाद का निपटारा दोनों पक्षों के बीच परामर्श या बातचीत के जरिए सौहार्दपूर्ण तरीके से किया जाएगा।

इस सांस्कृतिक सहयोग कार्यक्रम के अंतर्गत आने वाले उपबंध, दोनों पक्ष को अन्य व्यवस्थाओं पर, जिसे वे वांछित समझें, राजनयिक चैनलों के माध्यम से सहमत होने के लिए प्रतिबंधित नहीं करेंगे।

इस कार्यक्रम को दोनों पक्षों के बीच नोट के आदान-प्रदान के जरिए पारस्परिक लिखित सहमति के द्वारा संशोधित किया जा सकता है।

वर्तमान कार्यक्रम दोनों पक्ष द्वारा इस पर हस्ताक्षर होने की तारीख से प्रभावी होगा और यह चार वर्ष की अवधि या नए कार्यक्रम पर हस्ताक्षर होने, तक वैध रहेगा।

दोनों में से कोई भी पक्ष दूसरे पक्ष को 6 (छः) माह पूर्व लिखित नोटिस देकर इस कार्यक्रम को समाप्त कर सकता है। इस कार्यक्रम की समाप्ति से इस कार्यक्रम के अंतर्गत किसी भी जारी कार्यक्रम और परियोजना के समापन पर प्रतिकूल प्रभाव नहीं पड़ेगा जब तक दोनों पक्ष कोई अन्यथा निर्णय न लें।

इस कार्यक्रम पर ...23 अक्टूबर 2024 को ...कीव... में हिंदी, यूक्रेनी और अंग्रेजी भाषा में, प्रत्येक की दो मूल प्रतियों पर हस्ताक्षर किए गए। इसके सभी पाठ समान रूप से प्रामाणिक हैं। निर्वचन में किसी विभेद की स्थिति में, अंग्रेजी पाठ मान्य होगा।

भारत गणराज्य के संस्कृति मंत्रालय
की ओर से

तन्मय लाल

यूक्रेन के संस्कृति और सूचना
नीति मंत्रालय की ओर से

**ПРОГРАМА КУЛЬТУРНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА
МІЖ МІНІСТЕРСТВОМ КУЛЬТУРИ УРЯДУ РЕСПУБЛІКИ ІНДІЯ
ТА МІНІСТЕРСТВОМ КУЛЬТУРИ ТА
ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НА 2024- 2028 рр.**

Міністерство культури Уряду Республіки Індія та Міністерство культури та інформаційної політики України (надалі разом іменуються «Сторони» та окремо «Сторона»);

Бажаючи зміцнити дружні зв'язки між Сторонами та з метою поглиблення культурних відносин між ними,
погодили наступну Програму культурного співробітництва на 2024-2028 роки;

Стаття 1

Сторони продовжуватимуть розвивати культурні обміни та співробітництво у сферах театру, музики, образотворчого мистецтва, літератури, бібліотечної і музейної справи, а також охорони та популяризації матеріальної та нематеріальної культурної спадщини.

Стаття 2

Музика і танець

Сторони обмінюватимуться музичними та танцювальними ансамблями та/або окремими виконавцями, включаючи класичні та фольклорні колективи, на період, що не перевищує 10 днів кожен. Дати та інші деталі такого обміну будуть взаємно узгоджені Сторонами дипломатичними каналами.

Стаття 3

Театр

Обидві Сторони заохочуватимуть і сприятимуть обміну театральними виставами в обох країнах та участі в місцевих і міжнародних театральних фестивалях на взаємно погоджених умовах.

Стаття 4

Виставки, семінари і конференції

Сторони будуть обмінюватися виставками сучасного мистецтва між двома країнами на принципі паритетності на взаємоузгоджених умовах.

Стаття 5

Культурна спадщина

- a. Обидві Сторони підтримуватимуть співпрацю у сфері охорони, збереження та популяризації культурної спадщини обох країн.
- b. Сторони будуть обмінюватись по одному експерту у сфері охорони та збереження пам'яток старовини та археологічних місць, предметів мистецтва та розвитку музеїв археологічних об'єктів на двотижневий період, деталі якого будуть взаємно погоджені Сторонами дипломатичними каналами.
- c. Сторони обмінюватимуться досвідом щодо реституції культурних цінностей.

Стаття 6

Бібліотеки

- a. Обидві Сторони на основі паритетності обмінюватимуться публікаціями та іншими матеріалами для читання, що мають взаємний інтерес.
- b. Сторони сприятимуть взаємному обміну візитами бібліотечних експертів з метою просування бібліотечної діяльності, включаючи обмін досвідом та інформацією щодо використання інформаційних технологій в управлінні бібліотеками між обома країнами. Деталі будуть узгоджені дипломатичними каналами.

Стаття 7

Музеї

- a. Сторони сприятимуть співробітництву між музеями держав Сторін шляхом обміну музейною інформацією та досвідом музейної роботи, виставок, організації навчання музейних фахівців, а також здійсненню інших заходів відповідно до домовленостей.
- b. Національні музеї обох Сторін будуть обмінюватись виставками та музейними експонатами. Виставки також можуть бути спільно організовані відповідними музеями. Деталі будуть узгоджені дипломатичними каналами.

Стаття 8

Література

- a. Сторони підтримуватимуть переклади і видавництво літературних творів українських та індійських авторів, сприятимуть перекладацькій роботі, а також організації відповідних заходів, зокрема дискусій, семінарів, майстер-класів та презентацій книг, перекладів та авторів.
- b. Сторони заохочуватимуть участь у міжнародних книжкових ярмарках, літературних фестивалях та інших міжнародних заходах літератури та книжкового мистецтва, що організовуються на територіях держав Сторін.

Стаття 9

Загальні та фінансові положення

а. Обмін особами, делегаціями, виставками:

Обмін делегаціями, окремими особами, артистами та участь у культурних заходах визначаються в кожному конкретному випадку відповідно до чинних національних законів і правил.

б. Обмін виставками:

Між Стороною, що направляє, і стороною, що приймає, буде укладена окрема угода стосовно проведення виставки. Сторона, що направляє інформує сторону, що приймає, про технічні деталі запропонованої виставки. Необхідну інформацію для розробки відповідного каталогу необхідно надіслати за три місяці до дати відкриття. Мистецькі експонати повинні прибути за місцем призначення за 15 днів до відкриття виставки.

в. Обмін матеріалами:

Кожна Сторона має право використовувати матеріали, якими обмінюється у сфері інформації, засобів масової інформації, у своїх власних програмах, і такі матеріали не повинні передаватись стороною, що приймає, третій стороні.

Стаття 10

Різне

Будь-які суперечки між Сторонами, що виникають у зв'язку з тлумаченням, застосуванням або впровадженням цієї Програми культурного обміну, вирішуються шляхом консультацій або переговорів між Сторонами.

Положення цієї Програми культурного обміну не перешкоджають Сторонам узгодити дипломатичними каналами інші домовленості, які вони можуть вважати бажаними.

Сторони можуть змінити цю Програму в письмовій формі за взаємною згодою.

Ця Програма набирає чинності з дати її підписання Сторонами і діє протягом чотирьох років або до підписання нової Програми.

Будь-яка Сторона може припинити дію цієї Програми, надіславши письмове повідомлення іншій Стороні за шість місяців. Припинення цієї Програми не перешкоджає завершенню будь-яких поточних програм і проектів у рамках цієї Програми, якщо Сторони не вирішать інше.

Вчинено та підписано в м. Київ 23 серпня 2024 року у двох оригіналах, кожен гінді, українською та англійською мовами, при цьому всі тексти є автентичними. У разі будь-яких розбіжностей у тлумаченні переважну силу матиме текст англійською мовою.

За Міністерство культури
Уряду Республіки Індія
України

За Міністерство культури та
інформаційної політики

